

Bygg i trä

Bygg i trä genomförs av Skogsindustrierna i samarbete med bygg- och trävaruhandeln.

Byggbeskrivningarna och bygg-dvdfilmerna är uppdelade i fyra serier: **invändigt**, **utvändigt**, **renovering** och en **allmän** om material, tillbehör och hobbysnickerier. Alla byggbeskrivningar finns också på vår hemsida. Där finns även en interaktiv tjänst som ger möjlighet att måttanpassa utvändiga byggprojekt efter egna förutsättningar samt skriva ut arbetsritningar, materialspecifikation och underlag för bygglovsansökan.

För fler tips och idéer om god träanvändning besök:

www.byggbeskrivningar.se

Allmänt

- Bygglov Bygganmälan*
- Bra att veta om impregnerat trä*
- Nymålning
- Måla utomhus*
- Bra att veta om trä*
- Skruv- och Spikguide*
- Snickerskola*
- Måla inomhus
- Bra att veta om limträ
- Limträ – Dimensioneringstabeller
- Bra att veta om träskivor

Utvändigt

- Altan*
- Trädäck på mark*
- Bryggor*
- Carpport*
- Tilläggsisolering av fasad*
- Garage*
- Boden*
- Trappor*
- Grindar*
- Staket och plank*
- Bockar*
- Enkelboden*
- Enkelstugan*
- Tak över uterum*
- Trädgårdsmöbler*
- Lekstuga*

Förstukvist*

- Lusthus*
- Utedass*
- Trädgårdskompost*
- Cykelförråd*
- Utvändiga träpaneler
- Skateboardramper
- Jakttorn
- Gästboden
- Relaxboden
- Trädgårdsboden

Invändigt

- Bastu*
- Invändiga träpaneler*
- Lägga trägol*
- Snickra med limfog
- Montera lister och profiler

Renovering

- Byta fönster*
- Montera dörr*
- Bygga innervägg*
- Takpåbyggnad
- Tillbyggnad

Faktablad: Så här många löpmeter behöver du till 1 m²

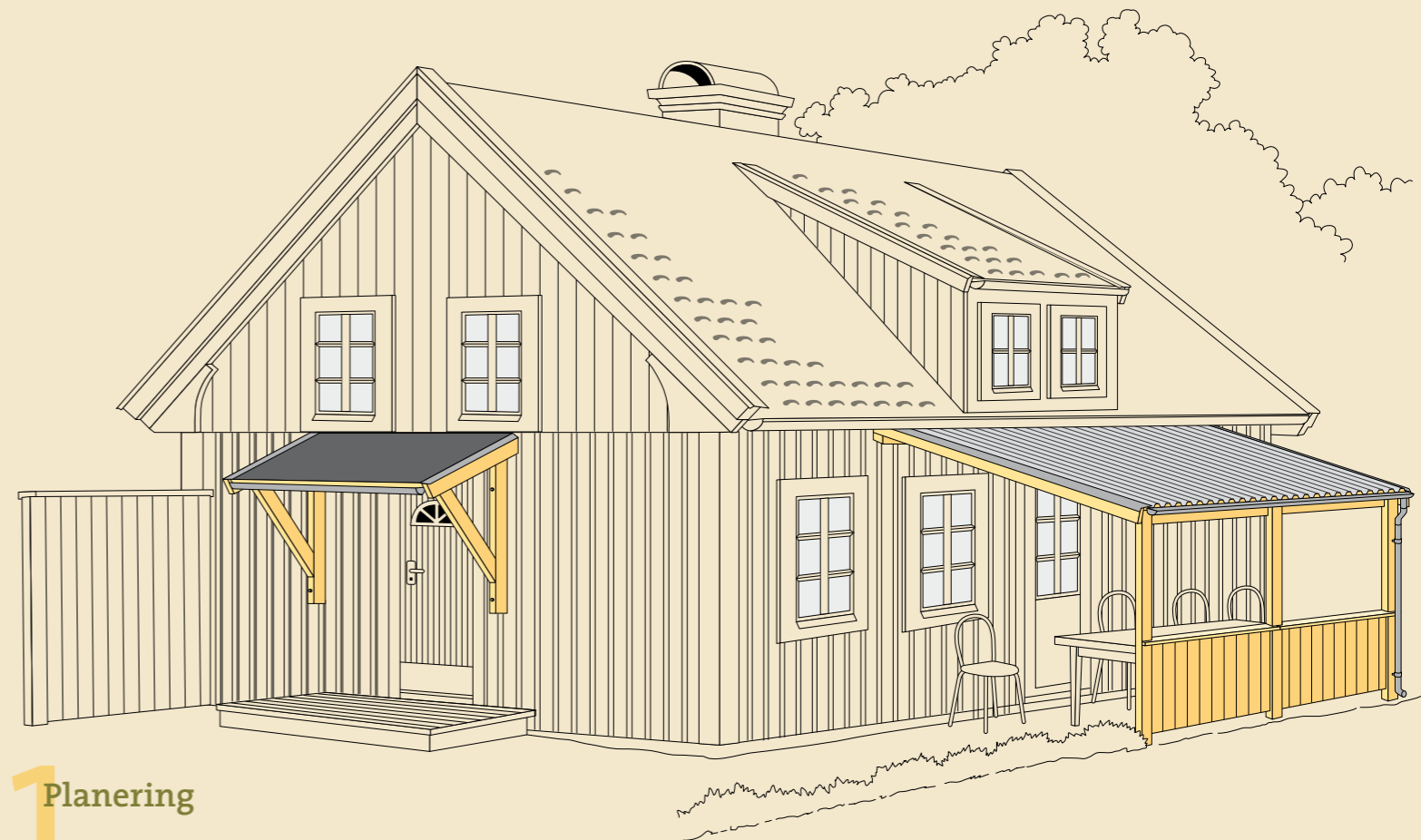
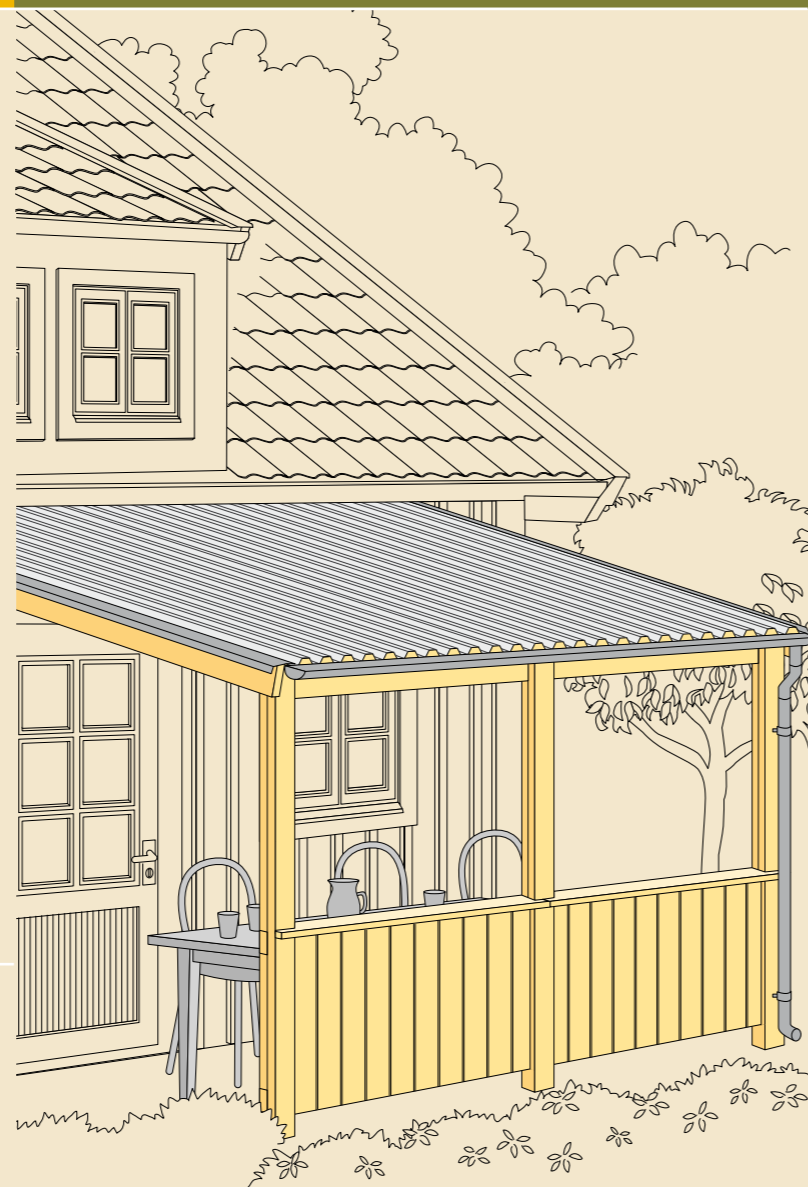
* Finns även som film i Bygg i trä-boxen (bygg-dvdfilmerna)

Innehållet i byggbeskrivningen bygger på information som tillhandahållits av olika experter och materialleverantörer. Föreningen Sveriges Skogsindustrier tar inte något ansvar för skada som må orsakas på grund av innehållet i byggbeskrivningen.

Rättigheterna till innehållet i denna byggbeskrivning tillkommer Föreningen Sveriges Skogsindustrier. Innehållet skyddas enligt upphovsrättslagen. Missbruk beivras. Kopiering av innehållet är förbjudet.

© Föreningen Sveriges Skogsindustrier, 2009

Tak över uterum

Planering

Oavsett om skärmtaket placeras i anslutning till ytterdörr eller altan ska det anpassas till husets utformning och färgsättning. Komplettera gärna skärmtaket vid entrén med ett litet trädäck, i ett eller flera trappplan. Det tillför huset en trevlig byggnadsdetalj.

Läs mer i Byggbeskrivning Trädäck på mark och Byggbeskrivning Trappor.

Skärmtaket kan antingen göras som ett rakt pulpettak eller som ett delat sadeltak. Om pulpettak väljs bör en hängränna placeras i framkant så att regnvatten leds ut åt sidan. Om sadeltak väljs placeras hängrännor efter sidorna så att regnvatten leds bort från husväggen.

Taket över uteplatsen behöver inte täcka hela altanen. Huvudsaken är att det avskärmar mot starkt solljus och skyddar möbler och dynor mot regn. Stolparna kan nertill bilda upplag för framkant på ett trädäck över mark. Skärmtaket kan byggas samman med plank, spaljé eller glaspartivägg så att utrymmet också får en hörna i lä. Men var aktsam om helheten. Bygg inte in altanen så mycket att uterumskaraktären försvinner.

Tak över uterum och entréer får man uppföra utan bygglov om takets yta är högst 15 m². För större tak krävs bygglov. Om någon del av taket och planket kommer närmare tomtgränsen än 4,5 m krävs medgivande från grannen. För plank runt uteplats gäller att det inte får vara högre än 1,8 m och gå ut längre från huset än 3,6 m.

Alla mått är i mm där inget annat anges.

Materialval

Stolpar, staketdetaljer, överliggare och konsoler till skärmtaket är trädetaljer som med tiden utsätts för stora påfrestningar i form av regn, sol, kyla och belastning. Till dessa rekommenderas tryckimpregnerat virke klass NTR/AB. I övrigt väljs hyvlat virke av god kvalitet.

Det är viktigt att dimensioneringen är väl tilltagen och att sammanfogningarna görs starka. Uterummets skärmtak av plast eller plåt måste tillfälligt kunna tåla större snölast. Alla fästdon, beslag av metall samt spik ska vara ordentligt rostskyddade med exempelvis varmförzinkat ytskydd, alternativt rostfritt stål.

Ytbehandling: Allt virke bör grundmålas innan det spikas upp. Grundmåla först med träskyddsmedel (till exempel penetrerande grundolja eller träskyddsprodukt). Därefter målar man med en alkydoljgrundfärg. Färdigmålningen görs sedan med en täckande färg som ska strykas två gånger, om inget annat anges av färgtillverkaren. Var särskilt noggrann med ytbehandlingen av ändträytor som bör mättas med träskyddsmedel. Svåråtkomliga ställen målas före montering. Vid grundmålning för slamfärg eller linoljefärg, följ färgtillverkarens anvisning. Måla inte på trä som har en fuktkvot högre än 16 % (gäller även tryckimpregnerat trä). Fuktkvoten (=kvot av vattnets vikt och träets torrsvikt) kan kontrolleras med hjälp av en elektronisk fuktkvotmätare. Läs mer i Byggbeskrivning Nymålning.

Skogsindustrierna

Box 55525

102 04 Stockholm

Tel: 08-762 72 60

Fax: 08-762 79 90

E-post: info@skogsindustrierna.org

www.skogsindustrierna.org

Cirkapris 20 kronor

7 350009 430203 >

www.byggbeskrivningar.se

Tak över uterum

Skärmtakets laster fördelas med takbalkarna. I framkant med stolpar c-avstånd 1000–1200 som förankras i plintar. Bärlinan 1 utgör stöd i bakkant. Alternativt kan takbalkarna 6 fixeras mot vägg med balksko 45 x 137 som fullspikas eller fullskruvas med ankarspik 40-4,0 eller ankarskruv. Stolparna skruvas fast mot de varmförzinkade plintbeslagen med genomgående skruv i förborrade hål. Uptill förbinds stolparna med ett hammarband 2 i urtag med minst 4 stycken trådspik 75-2,8 från vardera sidan. Nertill, mellan stolparna, kan ett räcke göras. Stommen är två horisontella räckesreglar 3 som spikas fast i passande urtag med trådspik 75-2,8. Ett tätt räcke tillverkas av stående spjälor 4 som spikas mot räckesreglarna med trådspik 60-2,3. Spjälorna snedsågas nertill så att droppnäsas bildas. Ovanpå fixeras en täckbräda 5 med avrundad översida för god vattenavrinning.

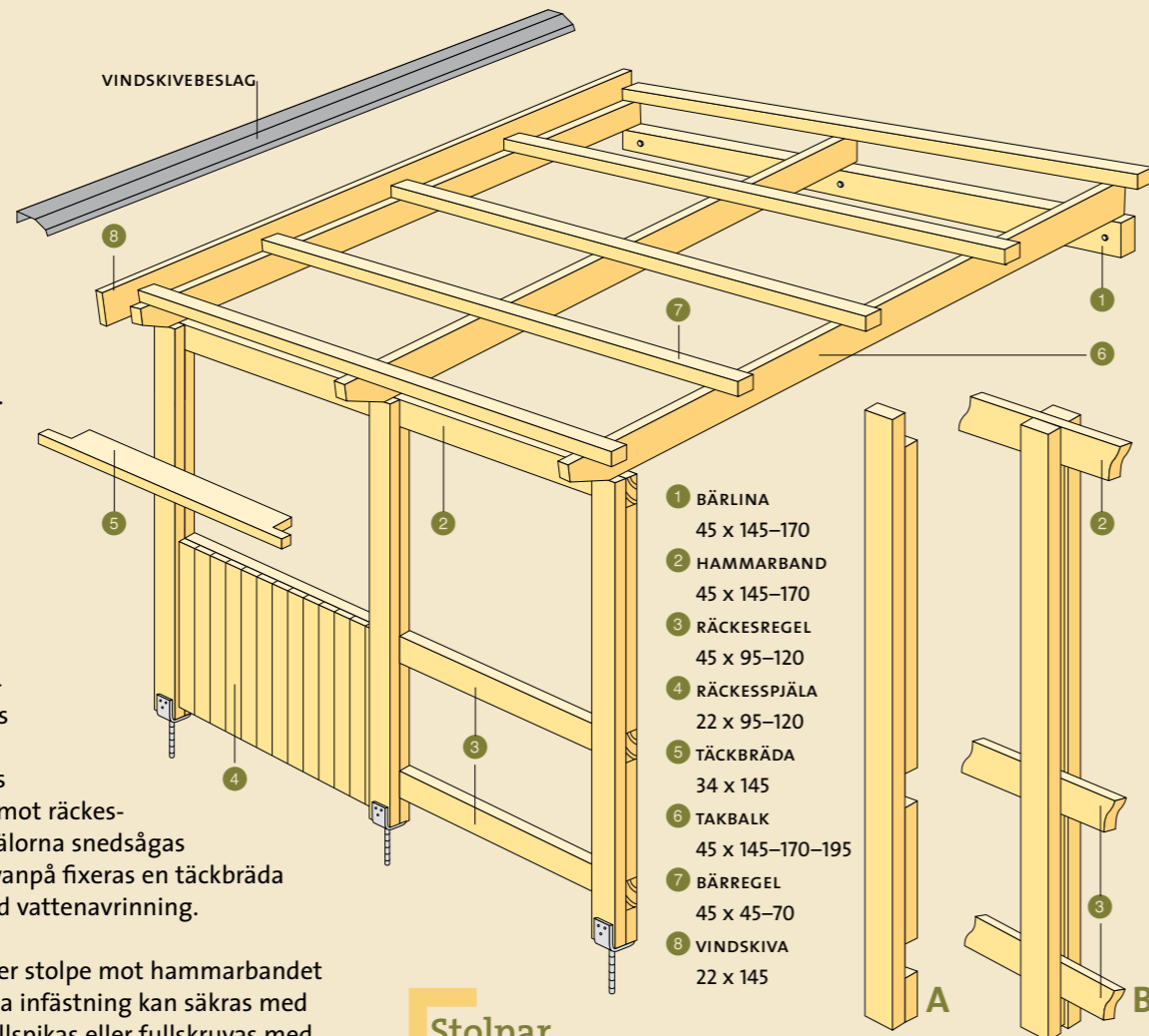
Takbalkarna 6 skråspikas rakt över stolpe mot hammarbandet 2 med en trådspik 100-3,4. Denna infästning kan säkras med vinkelbeslag 90 x 90 x 40 som fullspikas eller fullskruvas med ankarspik 40-4,0 eller ankarskruv mellan 2 och 6. Baktill skråspikas takbalkarna mot bärlina 1 och väggen. Ovanpå takbalkarna spikas bärreglar 7 med trådspik 75-2,8. För virkestjocklek över 34 används trådspik 100-3,4. Mot bärreglarna monteras plast- eller plåttaket enligt tillverkarens anvisningar.

Mot bärreglarnas utstickande ändrar spikas vindskiva 8 med trådspik 75-2,8. Ovanpå vindskivorna fixeras fabriksmålade vindskivebeslag med klammerspik 30-2,5. Framtill mot takbalkarnas utstickande snedfasade ändrar kan en täckbräda spikas fast så att den hamnar under utstickande tak och linjerar med vindskivans underkant. Använd trådspik 75-2,8.

Plintar

Om marken består av grus och sten gräver man cirka 500–600 djupa plinthål, i vilka betongen gjuts direkt. Beslagen riktas och fixeras varvid de gjuts fast.

Om matjordslagret är tjockt eller om marken är lerig och tjälskjutande måste betongplintarna längre ner i marken för att få fast underlag. Gräv först ett djupt hål och gjut en liten bottenplatta av betong. Tryck fast en bit armeringsjärn i mitten. När gjutningen hårdnat placeras en rund gjutform av papp med $\varnothing$ 150 i hålet och jorden fylls tillbaka runt om gjutformen. Därefter fylls pappröret med betong. Till stolpe A ingjuts stolpsko 90 x 90 och till stolpe B stolpsko 115 x 90.

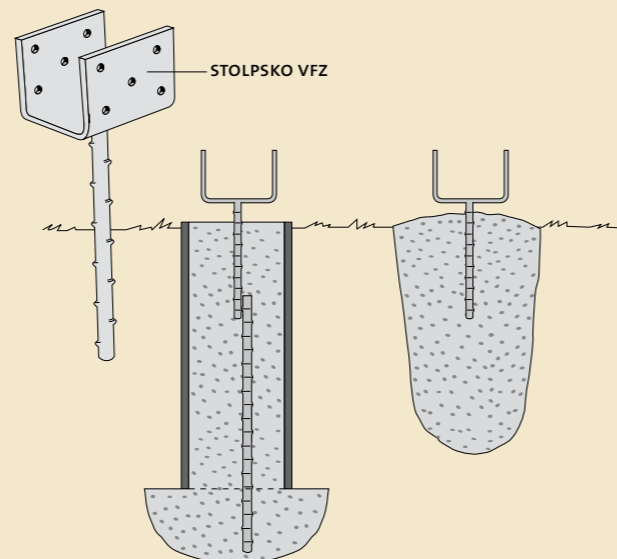

Stolpar

A spikas ihop av två regler 45 x 95 med trådspik 75-2,8 från båda sidor. Det är då lätt att göra urtag för horisontella regler och stolpen spricker inte lika mycket som om den är av ett massivt ämne.

B spikas ihop av två ytterbitar 34 x 95–120 och en mittregel 45 x 70–95. Stolpen är som en I-balk i tvärsnitt. Anslutningen mot horisontella regler blir snygg och stabil.

Stolparna fästs i stolpskor med genomgående skruv.

Skärmtak vid entré

Skärmtaket görs 1000–1200 djupt så att det täcker ordentligt.

Först tillverkas stödkonsolerna 9. Gör väl passande urtag och slitsar. Markera, såga, hugg med brett stämjärn, fila med flat fil, fasa synliga kanter. Spika med 125-4,0 trådspik eller skruva samman delarna och försänk skallarna snyggt.

Skruva fast stödkonsolerna mot väggen med långa franska skruvar som ska fästa i underliggande regelverk. Förstärk eventuellt med vinkelbeslag 90 x 90 x 65 som fullspikas med ankarspik 40-4,0. Spika fast tvärbiten 10 med 2 stycken 125-4,0 per ände och förstärk på insidan med vinkelbeslag 50 x 50 x 40 som fullspikas med ankarspik 40-4,0.

Takstolarna 11 förbinds upptill med laskbräder 12 som spikas fast ordentligt med trådspik 60-2,3, 2 x 8 + 8 stycken per takstol. Fäst takstolens högben på konsolen, sedan ett horisontellt urtag lika konsolens bredd (45) har gjorts, med vinkelbeslag 50 x 50 x 40 som fullspikas med ankarspik 40-4,0. Formen på utstickande tassar sågas med elektrisk band- eller sticksåg.

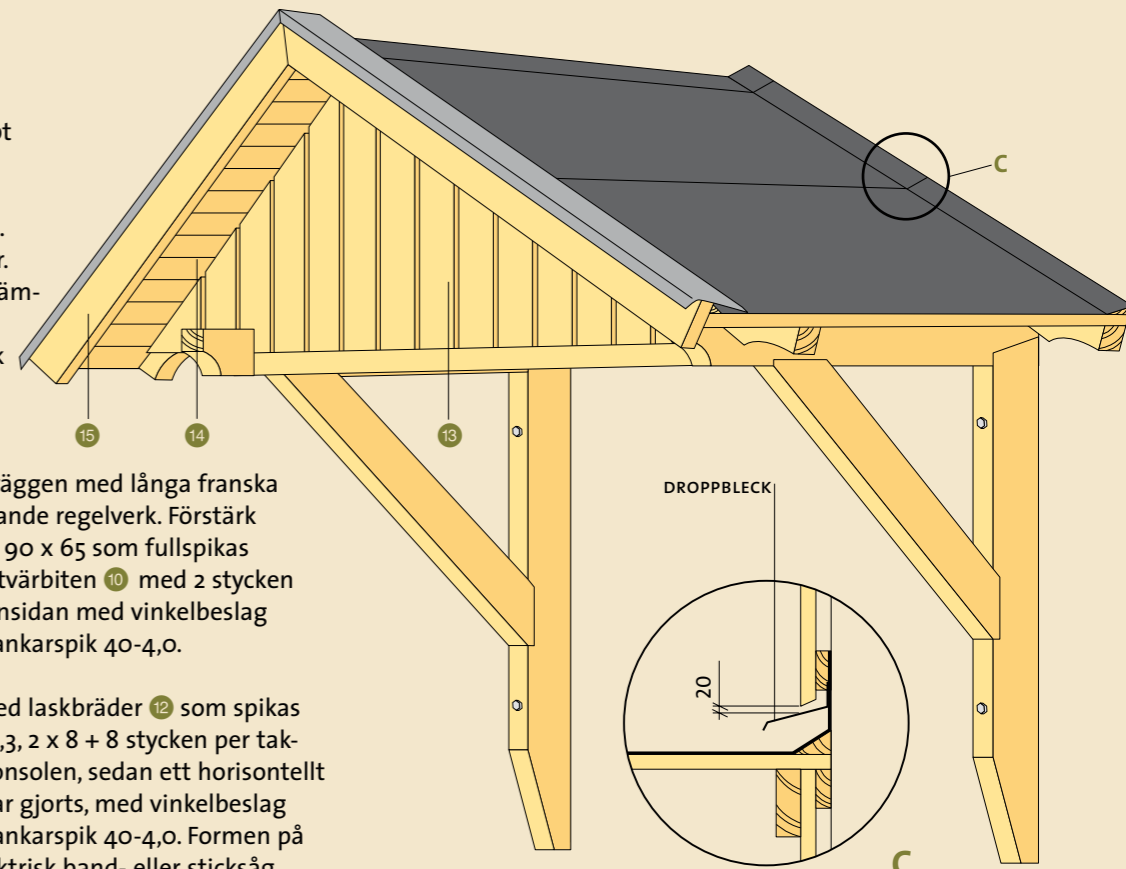
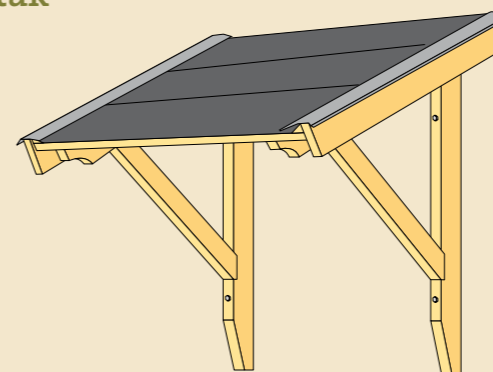
Gavelspetsen 13 kläs in med smala panelbräder. Ett plant undertak av samma material kan spikas fast ovanpå stödkonsolernas horisontella överdelar. Detta tak kan då skjuta ut så långt att det ansluter mot yttertakets undersida.

Yttertakets 14 är råspont som spikas mot takstolarna med trådspik 75-2,8 och kläs in med takpapp. Takpappen viks upp ovanpå trekantslist mot vindskiva och husvägg. Vindskivan 15 spikas fast mot utskjutande tak och trekantslist. Använd pappspik 20-2,8. Täck ovansidan med vindskivebeslag som spikas fast mot vindskivans utsida med klammerspik 30-2,5.

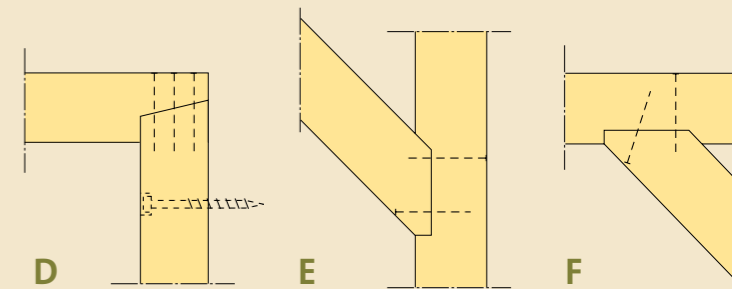
C Oavsett vilken takbeklädnad man väljer ska övergången mellan husvägg och tak skyddas med ett droppbleck. Den kan som här placeras bakom panelbräderna eller fällas in utvändigt i hugget eller sågat spår. Mellanrummet mellan droppbleck och panelkant måste vara minst 20.

Enkelt skärmtak

Detta är ett enklare skärmtak som går snett ut från huset. Det tillverkas på samma sätt fast taket spikas direkt mot stödkonsolerna.

- 9 STÖDKONSOL 45 x 120
- 10 TVÄRBIT 45 x 120
- 11 TAKSTOL 45 x 95
- 12 LASKBRÄDA 22 x 120
- 13 DUBBELFASSPONT 16 x 95
- 14 RÅSPONT 23 x 95
- 15 VINDSKIVA 22 x 120

Föreningen Sveriges Skogsindustrier garanterar inte att byggnadsbeskrivningarna på denna webbplats är fria från fel eller brister. Användning av byggnadsbeskrivningarna som erhålls från webbplatsen sker på egen risk.

Såvida inte annat föreskrivs i tvingande lag, ansvarar Föreningen Sveriges Skogsindustrier inte för några direkta eller indirekta förluster som kan uppkomma i samband med användande av byggnadsbeskrivningarna.

Rättigheterna till innehållet på denna byggbeskrivning tillkommer Föreningen Sveriges Skogsindustrier.

Innehållet skyddas enligt upphovsrättslagen.

Kopiering av innehållet är förbjudet.

© Föreningen Sveriges Skogsindustrier, 2010